

DUCHOVNÉ OZVENY

ročník XXI.

Júl - August

2018

Mesačník farnosti sv. Martina z Tours

Suchá nad Parnou, Košolná, Zvončín

Číslo 7-8

40 rokov provincie

Cirkev je vo väčšine sveta rozčlenená do provincií. Označenie provincia je prevzaté z označenia územných celkov Rímskej ríše. Cirkevné provincie pozostávajú zvyčajne z metropolitnej arcidiecézy a niekoľkých pričlenených tzv. sufragánnych diecéz. Hranice provincií zvyčajne sledujú historické či súčasné politické hranice.

Pred 40 rokmi vznikla samostatná Slovenská cirkevná provincia, ktorá bola dávnou túžbou slovenských katolíkov, no cesta k nej nebola ani krátka, ani jednoduchá. Túto významnú udalosť sme si pripomenuli slávnostnou sv. omšou v katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave dňa 23. júna v tomto roku. Dňa 30. decembra 1977, vydal pápež Pavol VI. dve Apoštolské konštitúcie Praescrptionum sacrosancti a Qui divino. V trnavskej Katedrále sv. Jána Krstiteľa boli rozhodnutia Svätého Otca obsiahnuté v týchto dvoch dokumentoch ohlásené dňa 6. júla 1978 kardinálom Františkom Tomáškom. Pápež Pavol VI. povýšil Trnavskú administratúru na

arcidiecézu a zároveň zriadil samostatnú Slovenskú cirkevnú provinciu s jej arcibiskupským metropolitným sídlom v Trnave. Prvým trnavským arcibiskupom - metropolitom sa mal stať dovtedajší administrátor Trnavskej administratúry Július Gábris, no komunistická strana a štát dokázali zabrániť jeho menovaniu za riadneho arcibiskupa a tak bol do svojej smrti len administrátorom Trnavskej arcidiecézy. Prvým trnavským arcibiskupom – metropolitom sa stal až Gábrisov nástupca Ján Sokol, do tohto úradu bol vymenovaný dňa 26. júla 1989 a uvedený v septembri 1989, až 11 rokov po vzniku samostatnej provincie.

Zriadením samostatnej cirkevnej provincie sa vyriešili problémy týkajúce sa územnej celistvosti jednotlivých diecéz, ktorých teritóriom prechádzala nová štátna hranica, a problémy týkajúce sa toho, že naše diecézy patrili do provincií so sídlami v Maďarsku.

(pokračovanie na strane 2)

Cirkevná provincia

(pokračovanie zo strany 1)

Slovenské diecézy boli vyňaté z Ostrihomskej a Jágerskej cirkevnej provincie. Hranice novej cirkevnej provincie boli určené tak, abysa zhodovali so štátnymi hranicami vtedajšej Slovenskej socialistickej republiky. Tým sa dosiahlo úplné uznanie nezávislosti na cirkevnom poli. V našich životoch sa tiež prelínajú dve roviny, svetská (civilná) a duchovná (cirkevná). Pán Ježiš si nás vyvolil zo sveta, ale nevzal nás z tohto sveta. Sme občanmi nebeského kráľovstva, ale zároveň aj občanmi sveta, štátu. Naše pomyselné duchovné a svetské hranice, by sa mali zhodovať, prelínať. Ako občania sme vždy a za každých okolností zároveň aj kresťanmi. Ako veriaci si máme príkladne plniť svoje občianske povinnosti a zachovávať zákony. Aj v tomto čase prázdnin, dovoleníek a cestovania nezabúdajme na náš duchovný život, aby sme zostali verní Ježišovi Kristovi a boli dobrými občanmi svojej obce a vlasti. Sv. Cyril a Metod, patróni Slovenska, orodujte za nás!

Peter Škultéty

Ako byť svätým dnes?

2. časť prednášky z Noci kostolov 2018

Apoštolská exhortácia *Gaudete et exultate* o svätosti v súčasnom svete

Stále sústredenie sa na Boha a blížneho

V štvrtej kapitole dokumentu pápež vymenúva päť vlastností svätosti, ktoré považuje za zvlášť aktuálne v kontexte súčasnej kultúry. Sú to:

1. „*Prvou z týchto charakteristík, je zostať sústredení a pevní v Bohu, ktorý miluje a drží.*“ (GE 112). Silné zostávanie v Bohu je prameňom vytrvalosti v živote. Ide o budovanie na Bohu ako na skale.

Od neho plynie sila pre znášanie protiventstiev, pre trpezlivé prekonávanie zla dobrom. Cenné sú pokorenia, zdôrazňuje pápež: „*Bez nich nie si pokorný a nie si ani na ceste svätosti.*“ (GE 118).

2. Radosť a zmysel pre humor. Nejde o „radosť konzumnú a individualistickú“, ale o „radosť v Duchu Svätom“. Ide o z lásky, z Pánovej blízkosti, ktorý je našim Ženíchom. On nás neprestáva milovať ani v ťažkých chvíľach.

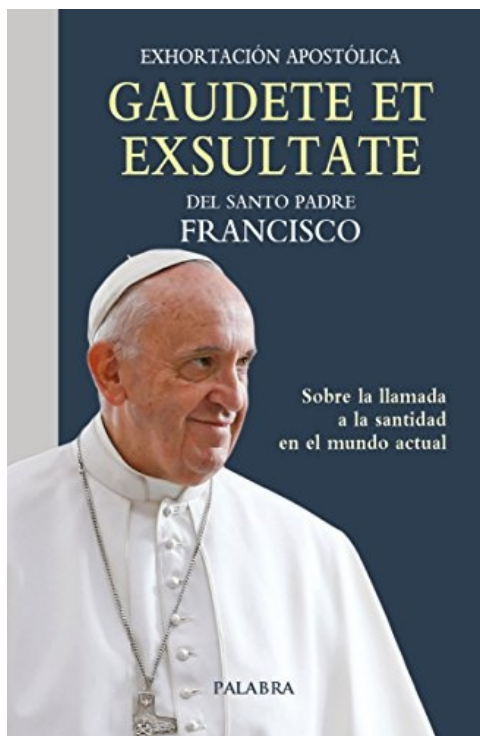
3. Parézia. Tak bolo poslovenčené grécke *parresia*. Je to postoj odvahy a zápalu pri evanjelizovaní sveta. Pápež na tomto mieste zdôrazňuje to, čo je leitmotívom celého jeho pontifikátu - nutnosť vyjsť s evanjeliom na periférie: „*prosme o apoštolskú odvahu odovzdávať evanjelium druhým a prestaňme z nášho kresťanského života robiť múzeum spomienok*“ (GE 139).

4. Nevyhnutnosť cirkevného spoločenstva. Nemožno napredovať k svätosti osamote. Posvätenie človeka je vždy cestou, ktorá sa prekonáva s druhými.

5. Ustavičná modlitba a adorácia. Stojí za to zastaviť sa pri tomto bode dlhšie.

Nepochybne dominantným znakom súčasného pontifikátu je milosrdenstvo. Primát čnosti milosrdenstva zaznieva tiež v najnovšej exhortácii. Nie náhodou František obsírne analyzuje osem blahoslavenstiev (na konci každého blahoslavenstva pápež dodáva: to je svätosť) a podobenstvo o poslednom súde z 25. kapitoly evanjelia podľa sv. Matúša, čím uznáva tieto dve časti za najdôležitejšie smerovníky k svätosti.

V bodoch 147-157 na jednej strane pápež zdôrazňuje potrebu modlitby a adorácie, a na druhej strane vyzýva, k spojeniu modlitby s každodennosťou. František sa odvoláva na krásne svedectvo bl. Charlesa de Foucaulda, vynikajúceho kontemplatika a apoštola modlitby: „*Ked' som uveril, že Boh existuje, pochopil som, že môžem žiť len pre jedného.*“ (GE 155). Siahla tiež

po klasickej definícii modlitby sv. Terézie z Avily, jednej z najväčších mystičiek v dejinách Cirkvi. Podľa slávnej karmelitánky, modlitba: „*je intímny vzťah priateľstva, často v samote, len s tým, o ktorom vieme, že nás miluje.*“ (GE 149).

Pápež v žiadnom prípade neneguje nutnosť modlitby, ale zdôrazňuje hľadanie múdrej rovnováhy medzi činnosťou vo svete a duchovným životom.

Bojujúci s diablom

Celá posledná piata kapitola exhortácie je venovaná téme duchovného boja ako podstatného rozmeru usilovania sa o svätosť. Pápež František poukazuje na to, že o svätosť sa musí biť. Tento zápas má mnoho aspektov.

a) Najskôr treba zápasit' „*proti svetu a svetskej mentalite, ktorá nás zavádza, ohlupuje a robí priemernými bez nasadenia a radosti*“ (GE 159).

b) Bojovať sa musí tiež „*proti vlastnej krehkosti a vlastným sklonom (každý má nejaký: lenivosť, žiadostivosť, závisť, žiarlivosť atď.).*“

c) A nakoniec svätosť je „*neustály boj proti diablu, ktorý je kniežaťom zla.*“ V otázke jestvovania osobného zla pápež je veľmi rozhodný: „*Nemyslíme si teda, že je to len mýtus, obraz, symbol, postava alebo myšlienka. Taký klam nás vedie k tomu, aby sme prestali dávať pozor, nechránili sa a vystavili sa nebezpečenstvu. Nepotrebuje nás vlastniť. Otrávi nás nenávisťou, smútkom, závisťou, nerestami. A tak, keď prestaneme dávať pozor, využije to, aby nám zničil život, naše rodiny, naše spoločenstvá, pretože obchádza ako "revúci lev a hľadá, koho by zožral" (1 Pt 5,8)*“ (GE 161). V Pánovej modlitbe opakujeme prosbu: „*ale zbav nás zlého.*“ Tento každodenný malý exorcizmus nám odporúča sám Ježiš, pripomína pápež.

Pápež píše o nebezpečenstve duchovnej skazenosti, ktorú považuje za horšiu ako pád hriešnika. (GE 165) Taká skazenosť ohrozuje osoby, ktoré „*sa domnievajú, že nepáchajú vážne priestupky proti Božiemu zákonu*“ a začínajú upadať „*do istého druhu omámenia a ochabnutia*“ a nakoniec vlačnosti. (GE 164). To vedie k stavu, keď „*všetko sa zdá dovolené: klamstvo, ohováranie, egoizmus a mnohé subtilne formy autoreferenciality, "sám satan sa tvári ako anjel svetla" (2 Kor 11,14)*“. Ako príklad skazenosti pápež poukazuje na kráľa Šalamúna, ktorý sa na konci svojho života utopil v hýrení. Na rozdiel od svojho otca Dávida, ktorý síce podľahol tej istej slabosti, ale sa vydal na cestu pokánia. Stratégia duchovného boja má byť rozlišovaná. Sv. Ignác z Loyoly a jeho „*Duchovné cvičenia*“ nie sú ničím iným ako vynikajúca škola rozlišovania dobrých a zlých vnuknutí, čiže školy slobody. „*Bez múdrosti rozlišovania sa môžeme ľahko zmeniť na bábky vydané napospas momentálnym tendenciám*“

(GE 167). Je to dôležité, zvlášť vtedy, keď máme do činenia s nejakou novou situáciou v živote alebo v Cirkvi. (KONIEC.)

Spracoval: Viktor Mišuth

Kanonické vizitácie v 18. storočí (3. časť)

(Pokračovanie z čísla 2/2018)

Ďalšia kanonická vizitácia celého Bratislavského archidiakonátu, do ktorého patrila aj Smolenický dekanát, v ktorom sa nachádzala farnosť Suchá nad Parnou sa uskutočnila v priebehu r. 1731. Stalo sa tak na základe osobitného nariadenia ostrihomského arcibiskupa Imricha Esterháziho, ktoré v osobitnom dekrete vydal dňa 10. augusta 1730 v Bratislave. Samotnú vizitáciu Smolenického dekanátu vykonal kanonik Ján Jelenfi. Čo sa týka obsahovej stránky, tento ročník kanonickej vizitácie možno prirovnať k predchádzajúcemu. Podrobnejšie údaje vizitácie z r. 1731 uvádzajú najmä o kostole a jeho interiéri, ďalej o kostolných a farských majetkoch, príjmoch a výdavkoch. To azda súvisí s tým, že v priebehu 1. polovice 18. storočia takmer všetkým kostolom pribúdalo vnútorné vybavenie, bohoslužobné predmety, ale aj mnohé majetky, a príjmy z nich plynúce. Porovnaním s predchádzajúcou vizitáciou zistíme, že cirkevná organizácia v rámci Smolenického dekanátu sa zmenila len v jednom prípade: Zavar, ktorý mal v r. 1714 postavenie filiálky, patriacej do farnosti Brestovany, sa stal samostatnou farnosťou, ktorá mala pridelenú aj vlastnú filiálku – Dolné Lovčice. V r. 1731 mal Smolenický dekanát 18 farností, bolo tu 18 farských a 7 filiálnych kostolov. Vizitátor počas svojej vizitácie skúmal aj to, či jednotlivé kostoly mali udelené odpustky. Tam, kde vypršala platnosť udelenia týchto odpustkov (keďže tieto boli udelené len na presne stanovené obdobie), vizitátor nariadil príslušným fa-

rárom obnoviť tieto odpustky, kvôli duchovnej úteche miestnych veriacich. O udelenie odpustkov bolo treba žiadať v Ríme. Jediný prípad, kedy mal odpustky udelený (na dobu 7 rokov) aj bočný oltár, bol oltár sv. Františka Serafínskeho v kostole v Suchej. Ako istý dôsledok priaznivejšieho a pokojnejšieho obdobia pozorujeme zvýšenie pozornosti renovácii a obnove zničených kostolov, ako i pribúdajúce predmety bohoslužobnej výbavy, či interiéru kostolov. Pravda, veľa v tomto smere záviselo od miestneho zemepána ako patróna kostola. Patrónom kostola a zemepánom farnosti Suchá a filiállok Košolná a Zvončín, bol Ján Pálffy, ktorý bol v tom čase majiteľ panstva Červený Kameň. Viaceré kostoly (medzi nimi aj suchovský) boli opravované po rákociovských bojoch (v prvom desaťročí 18. storočia), čo predchádzajúci vizitátor I. Pongrác ani nespomína. Pálffyovci výrazne pomohli k výstavbe, resp. úplnej prestavbe kostola v Suchej (realizovanej okolo r. 1708). Kostol však nepodporovali finančne len jeho patróni, ale aj iní jednotlivci, šľachtici i nešľachtici. Tak napr. opravu jedného z bočných oltárov kostola v Suchej obstarala E. Révaiová, manželka grófa Wolfganga Forgáča. V porovnaní s predošlým obdobím pribudol počet krypt v kostoloch. V kostoloch sa dávali pochovávať zväčša šľachtici, pričom dotyčná rodina bola povinná starať sa o primeraný stav krypty. Za pochovávanie v kostolnej krypte sa platil poplatok ako kostolu, tak i farárovi (poplatok farárovi však viac súvisel so slávením omší, ktoré bol farár povinný slúžiť za dušu mŕtveho). V kostole v Suchej vizitátor evidoval kryptu, ktorú dala postaviť Františka Pálffyová. Vizitátor J. Jelenfi si pri vizitovaní všimol aj to, či je v jednotlivých kostoloch dôstojne uschovaná sviatosť a krstná a svätená voda. Vizitátor kritizoval najmä to, že krstná voda bola uschovávaná neuzavretá, bez závery a zámky, a tak bola voľne prístupná. Vizitátor

tátor zaznamenal aj počet zvonov v jednotlivých kostoloch. V Suchej sa počet zvonov oproti predchádzajúcej vizitácii zvýšil z 2 na 4. V Suchej sa v r. 1731 nachádzali tri kaplnky. Prvá z nich – kaplnka sv. Anny – bola postavená na cintoríne, spomína ju aj predošlá vizitácia z r. 1714. Podľa vizitátora jej fundátorom bol zvončinský roľník A. Heriban. Aj v časoch konania sa tejto vizitácie sa v kaplnke zvykla konať omša, a to na sviatok sv. Anny aj s odpustkami. Ďalšiu kaplnku vo viniciach, zasvätenú pamiatke Navštívenia Panny Márie a sv. Urbana, dal postaviť Ivan Petráni (úradník Červeno-kamenského panstva). Aj túto kaplnku spomína predošlá vizitácia z r. 1714. Treťou suchovskou kaplnkou, ktorá od čias predošlej vizitácie pribudla, bola kaplnka Navštívenia Panny Márie, nachádzajúca sa v tzv. Ružovej doline. Podľa vizitácie bola postavená na náklady nejakých trnavských pánov, ktorí vlastnili v spomenutej doline vinice. V tejto kaplnke sa v priebehu roka, ale predovšetkým v čase oberačiek zvykli sláviť viaceré obetné omše. Pri príležitosti konania sa vizitácie v r. 1731 sa do slávenia omší vniesol poriadok a pravidelnosť, a to nasledovným spôsobom: Martin Šarlai (vtedajší konzul mesta Trnavy a jeden z majiteľov viníc, v ktorých stála kaplnka) ustanovil, aby sa omša slávila 6–krát ročne: na sviatok Očisťovania, Zvestovania, Navštívenia, Nanebovzatia, Narodenia a Neпоškvrneného počatia Panny Márie. Za každú omšu sa zaviazal zaplatiť poplatok 1 zl. a 50 d., kým bude žiť, a po jeho smrti ustanovil istý kapitál, z ktorého sa to malo platiť. Takisto sa vizitáciou rozhodlo, aby bola zabezpečovaná čistota a potrebné práce okolo kaplnky, to mal mať na starosti pereg, ktorý sa k tomu zaviazal prísahou. Vizitátor pamätal aj na prípadnú možnosť nepriaznivého počasia, ktoré bolo pravdepodobnejšie najmä počas dvoch sviatkov (Očisťovania a Neпоškvrneného počatia Panny Márie). Ak by teda

počasie nedovolilo sláviť omšu v kaplnke, mohli sa tieto dve omše sláviť aj na „zázračnom“ oltári v trnavskom kostole. Vizitátor J. Jelenfi si v r. 1731 všimol aj stav cintorínov v Smolenickom dekanáte, ktorý bol viac či menej primeraný. Vo veľkej väčšine farností (aj v Suchej) boli cintoríny dobre ohradené murovanými plotmi. Na niektorých cintorínoch boli postavené aj kaplnky a nachádzali sa tu kostnice. Zmienka o kostnici je aj u cintorína v Suchej. V Suchej bol v čase vizitácie farárom Imrich Réva, 31-ročný, kňazom bol 6. rok. V seminári sv. Štefana kráľa býval 3 roky. Vedel po slovensky a priemerne po maďarsky. Jeho farníci ho chválili. Ako učiteľ pôsobil v Suchej Štefan Topolčiansky, katolík. Vizitátor zaznamenal aj jeho vek, mal 49 rokov. V rôznych dedinách pôsobil 27 rokov, v tejto farnosti v r. 1731 pôsobil prvý rok. Vizitácia uvádza aj počty obyvateľov. Suchá patrila k najväčším farnostiam podľa počtu farníkov, v roku 1731 bolo v Suchej 1085 obyvateľov. Hoci v porovnaní s predchádzajúcou vizitáciou to znamená najvýraznejší pokles v dekanáte (V roku 1714 bolo v Suchej 1422 obyvateľov.).

spracoval Peter Škultéty

Zamyslenie

V Národnom ústave srdcovo cievných chorôb v Bratislave pracuje mladá sestrička, ktorá sa denne stretáva s bolesťou ľudí, s nádejou i beznádejou, s ľuďmi ubolenými, s ľuďmi čakajúcimi na zázrak. Prácu v nemocnici nadovšetko miluje. Vníma ju ako službu pre tých, ktorí sú odkázaní na pomoc a svoje pocity si často zapisuje. Len tak. Prinášam Vám jedno z jej mnohých zamyslení. Možno aj preto, aby sme vedeli, že existujú ľudia, ktorí v takýchto situáciách myslia nielen na človeka, ktorému idú pomáhať, ale myslia aj na tých, ktorí doma čakajú svo-

jich drahých.

Zamyslenie z jednej služby...

Je jeden pocit, ktorému sa nie že žiadny iný nevyrovná - ale ani nepriblíži. Pociť, keď zachrániš život. Keď pozerám na človeka, ktorý zomiera, dejú sa vo mne zvláštne veci. Je to ako vidieť niekoho, kto blúdi púšťou, chytiť ho za ruku a ťahať domov. Viem, že sú takí čo o to nestoja, lebo sú unavení. Možno ich doma nik nečaká. A možno práve tá púšť je ich nové, obľúbené miesto. My sme tu ale preto, aby sme to skúsili. Veľmi ťažko je opísateľný pocit, keď sa niekedy aj po dlhšej resuscitácii zrazu začne ten sklenný a prázdny pohľad človeka zaostrovať. Keď ho vítame späť. Stojíme na mieste, kde život so smrťou popijajú čaj a dohadujú sa, kto si vezme dušu pod krídlo. Stojíme tam ako svedkovia boja, ktorý je ale vo svojej najhlbšej podstate priateľský. Je to objatie dvoch svetov. Drvivá väčšina ľudí, ktorí odchádzajú, má oči otvorené. V mojom vnímaní s privretými očami zomiera ten, kto je na odchod pripravený. Ja viem, prečo sú oči zrkadlom duše. Keď do nich pozrieš - vieš, či je duša doma, alebo cestuje. Ten zvláštny pocit, keď sa do očí vracia život - ma naplňa bážňou a nesmiernou úctou k životu. Tento pocit šťastia a eufórie nie je o žiadnom osobnom vzťahu k danému človeku. Je to láska a vďaka životu - ako takému. Láska k človeku - ako rovnakému druhu. Človek bytostne cíti v tieto chvíle, že je dôležitý. Že bol jednou z rúk, ktoré vytiahli niekoho z pieskovej duny a dali mu možnosť ďalej dýchať. Myslím v tichosti na ich blízkych, že boli kúsok od

mnohých sĺz a "spadnutia sveta". Väčšina z nich o tom netuší. Keď je resuscitácia dlhá - cítime ruky, chrbát - celé telo. Niekedy aj pár dní. Je to "hrdá" bolesť - bez ohľadu na to, ako to dopadlo. Pripomína nám, že sme robili, čo sme mohli. Dnes v noci sa podarilo. Aby som si mohla opäť raz uviesť, že život je zázrak.

H.T.

Babkin brat

(poviedka z knihy:

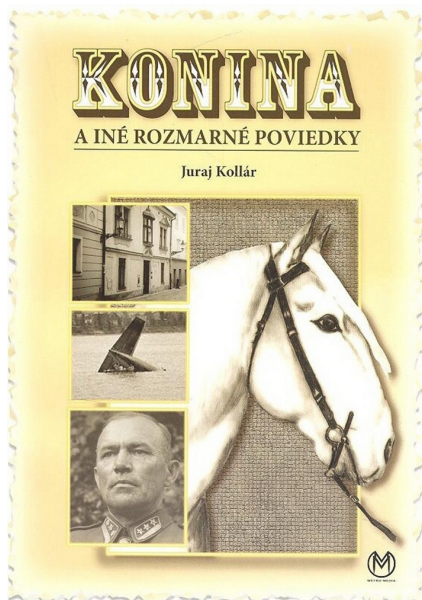
Konina a iné rozmarné poviedky)

Za prvej republiky a za slovenského štátu mala malá rázovitá dedinka pod Malými Karpatmi, Suchá nad Parnou, dva významné kultúrne rody. Zatiaľ čo sa bratia Hečkovci upísali literatúre, Kopúnekovci hudbe. Nebolo na západnom Slovensku človeka, ktorý by nepoznal ich kapelu. Bola vždy zárukou kvality, dobrého spevu a nálady. Na plesoch, báloch, majálesoch alebo na obyčajných zábavách nešlo iba o to, aby sa nehralo falošne, ale povinnosťou hudobníkov bolo aj rozveseliť a pobaviť publikum. V tom boli Kopúnekovci ozajstnými majstrami. Už pri nástupe na pódium vyvolávali niekedy až hurónsky smiech, vystupovali v rôznych prezlečeníach a slová piesní si upravovali podľa politickej a hospodárskej situácie, ale tak, aby ich text bol vždy v opozícii s vládou politikou. Nebolo to ľahké, najmä ak si uvedomíme, že bola vojna. Kapelníkom, najväčším zabávačom a ozajstným bonvivánom bol najstarší brat Mišo. O jeho kúskoch a žartoch kolujú legendy, ktoré ak si uvedomíme posun času, boli naozaj odvážne. V Suchej sú hody na Martina. V polovici novembra býva poriadna zima už aj na dolniakoch. Keďže bolo guľaté výročie vysviacky kostola, poprosil miestny farár trnavského dekana, či by neprišiel celeb-rovať nedeľnú sviatočnú omšu. Rád prídem, odkázal, ale pošlite mi fiaker

alebo koč, lebo inak sa nemám k vám ako dostať. Tak sa aj stalo. V určený čas stál pred „Hrubým“ trnavským kostolom koč suhovského popredného gazdu. Na sviatočnú omšu sa chystal aj kapelník Mišo. Vybral sa zavčasu, lebo počítal s dlhou a nepríjemnou cestou. Len čo vkráčil na námestie pred kostol, okamžite spoznal suhovský koč. Pousmial sa, golier vyhrnul nahor, klobúk stiahol do čela a smelo vykročil. Kočiša prebralo z driemot nastupovanie neznámeho v čiernom kabáte, nuž si pomyslel, že sú to pán dekan. Pochválen buď Ježiš Kristus, úctivo pozdravil. Naveky amen, odpovedal Mišo a dal rukou znamenie, aby už išli. Koč sa pohol, cestujúci sa zabalil do vopred pripravených prikrývok a zadriemal. Keď prešli riečku Parnu, opatrne vyskočil a poza humná bežal rovno do kostola. Bol tam prv ako prichádzajúci koč. Pred kostolom stála privítacia komisia. Farár, richtár, notár a zopár najbohatších gazdov prešľapovali pred kostolom, aby uvítali pána dekana. Už ide, poznával niekto. Všetci sa narovnali, skontrolovali jeden druhého a nasadili vážne tváre v očakávaní významnej chvíle. Koč sa veľkým oblúkom dokodrcal pred kostol a zastal. Na tvárach prítomných sa objavilo prekvapenie, povoz bol prázdny. Lajko, čo sa stalo, kde sú pán dekan? opýtal sa farár. Kočiš neveriacky pozrel na prázdne sedadlo a s hrôzou v tvári povedal: Preboha, že by som ich bol stratil? Ty netvor, zrukol jeden z gazdov, ty si vysypal pána dekana do škarpy, a mocným trhnutím zhodil kočiša z kozlíka. Na koč naskočil aj notár a rýchlym cvalom hnali kone späť v domnieke, že niekde za dedinou v zákrute leží dolámaný pán dekan. Ten v skutočnosti prešľapoval pred „Hrubým“ kostolom a hromžil na suhovské hody a nepriazeň počasia. Inokedy, pri výmene peňazí za slovenské bankovky, si zobral najväčší kufor, privrel do neho tri-štyri stokorunácky tak, aby viditeľne trčali a chodil

zhrbený po Trnave sem-tam, akoby bol kufor ťažký. Keď ho ľudia upozornili, že mu z kufra trčia peniaze, unavene a nešťastne odvetil: Preboha, ľudia, čo mám

robiť, keď ich mám toľko. Ako mnohí vieme, ministrom vnútra a šéfom polície za Slovenského štátu bol pomerne mladý človek, Alexander Mach. Jeho nepopulárne metódy boli trňom v oku väčšine slovenského národa, ale najmä kapelníkovi Mišovi. Zložil na tie časy šláger doslova nevidanej popularity. V priebehu krátkeho času si ho pospevovalo celé Slovensko. Každá tancovačka, ples či bál sa museli končiť hitom „Šaňo Mach dal do novín“. Bola to skladba veľmi melodická a jej prvý verš znel:

*Šaňo Mach dal do novín,
všelijakých volovín,
kto to číta, je mu z toho zle.
My sa veru Rusov nemáme čo báť,
lebo nám chudákom, nemajú čo vziať,
nech sa boja farári, notári a pisári,
správcovia a arizátori.*

Jedného pekného letného dňa, keď sa

chystal na skúšku, zabúchal niekto na jeho dvere. Vy ste Michal Kopúnek? opýtal sa jeden z dvoch stojacich vo dverách. Áno, čo si prajete? Pôjdete s nami, odvetil druhý a ukázal odznak štátnej bezpečnosti. Vezmite si kabát a žiadne reči. Strčili ho do pripraveného auta a už aj uháňali smerom na Bratislavu. V aute bola dusná atmosféra, chlapi nie a nie prehovoriť, prečo ho vezú do Bratislavy. Povím ci, nebolo mi šeko jedno, povedal mi po mnohých rokoch na suchovských hodochoch. Auto zastavilo pred „Dvoma levmi“, zatknutého strčili do tmavej cely a dôkladne zamkli. Strava bola biedna, ale horšie bolo, že mu už tretí deň nikto nepovedal, za čo ho držia. Neistota je základom strachu. Na štvrtý deň ráno sa dvere otvorili a na pričnú mu hodili sviatočné šaty a harmoniku. Už je to lepšie, pomyslel si, kde je hudba, tam sa umiera veselšie. Večer sa dvere cely znovu otvorili. Obliekaj sa, oznámil dozorca a rukou ukázal na prinesený oblek. To je dobré, že ma budú vešať v slušnom obleku, zavtipkoval, ale prečo si mám k tomu ešte aj zahrať, to už celkom nechápem. Na ulici ho strčili do toho istého auta a pohli sa nočnou Bratislavou. V prezidentskom paláci bola zábava v plnom prúde. Slovenské melódie striedali nemecké a v šampanskom sa odrážali svetlá krištáľových lustrov, dámy vo večerných róbach, páni v smokingoch alebo v uniformách, človek by zabudol, že je vojna. Hoci bol Mišo pekný muž a v spoločnosti bol ako doma, do tejto akosi nezapadol. Postavil sa na kraj miestnosti, ako mu nakázali, a harmoniku si pripravil, aby na povel mohol začať hrať. Na znamenie sa spoločnosť utíšila a na stupienok vystúpil Šaňo Mach. Pohľady všetkých sa upriamili na neho a na človeka stojaceho po jeho boku, s harmonikou pred sebou. Dámy a páni, povedal rozvážne Šaňo Mach, toto je niktoš ktorý si ma dovolil zosmiešniť. Zložil na mňa pesničku, ktorú vyhráva po zábavách a

hovádi tak mňa, ako aj naše úsilie o lepši zajtrajšok po boku našich spojencov, Nemeckej ríše. Som zvedavý, dámy a páni, či aj tu, v prítomnosti pána prezidenta, členov vlády, ako aj mojej, mu bude do spevu. A teraz hraj, a rukou rozšafne ukázal, aby začal spomínaný šláger. Do spevu mu vôbec nebolo, no prísny pohľad ministra naznačil, že tu rozkazuje on. Prvé akordy začal nespelo, no keď zistil, že publikum stíchlo a text sa im pozdáva, spustil rezkejšie. Pri druhej slohe si dámy úsmevne pomrnkávali a záverom tretej sa spustil spontánny aplauz. Evidentne zaskočený Šaňo Mach pristúpil k hudobníkovi a povedal: Pôvodne som ťa chcel dať poriadne potrestať, ale melódia je až prekvapujúco rezká, a tak ti za hru dávam túto stovku, a nalepil stokorunu Mišovi na čelo, ale za to, že si ma zhovadil ti venujem tento kopanec, a šikovne nakopol hudobníkovi zadok čiernou gardistickou čižmou. A teraz utekaj, kým si to nerozmyslím. Nebolo treba povel opakovať. Krivajúc a držiac si nakopnutý zadok vybehol Mišo pred prezidentský palác. V neskorých hodinách, keď sa panstvo rozchádzalo, zábava vo vedľajšej kaviarni Štefánka naberala na razancii, mnohí z Machových hostí si ešte išli dať „schlaftrúnok“, a koho tam nevidia, nášho Miša, ako na stole hrá známy slovenský šláger „Šaňo Mach dal do novín“.

Juraj Kollár

Nastáva čas dovoleniiek a prázdnin

Po uplynutí školského roka začína vytúžené obdobie letných prázdnin a dovolenkového oddychu. Toto obdobie sme v našej farnosti oslávili bohoslužbou v Ružovej doline na sviatok navštívenia Panny Márie. Aj teraz účinkovali na sv. omši členovia Dychovej hudby Suchovanka a naši speváci v prekrásnych krojoch. Popoludní dobrovoľní hasiči spolu s

obecným úradom zorganizovali 12 ročník Oslavy leta, kde tí najmenší súťažili a oboznámili sa s činnosťou hasičského zboru. Deti boli odmenené cenami a na záver, ako to už k letu patrí, bola opekačka. I keď k letnému obdobiu patrí odych, cestovanie, spoznávanie nových miest, žiaľ nebude to platiť pre všetkých. Obec sa už pred dvomi - tromi rokmi zapojila do výziev, ktorých výsledky sú až teraz. Prílišná administrácia bola zdĺhavá a bez konečného schválenia začiatku prác nie je možné začať. Možno si niektorí povedia, no blížia sa voľby, teraz budú robiť. Nie je to pravda. Realizovať môžeme až po všetkých schváleniach a potrebnej príprave. Na strane druhej zaplať Pán Boh, že máme projekty schválené aj keď v lete a v čase pred voľbami. Môžeme nimi skvalitniť život v našej obci, čo je

naším cieľom. Počas prázdnin začíname s realizáciou rekonštrukcie materskej školy s rozšírením kapacity o jednu triedu s využitím podkrovia. Názory sú rôzne, od prečo nestavíme novú a starú nezbúrame, kontajnerové riešenie je rýchlejšie a pod. Skutočnosť je ale taká, že sme mohli žiadať po výpočte a daných podmienkach vo výzve cca 200 tis. €. Tie sme dostali a takú sumu treba ešte doplatiť z rozpočtu obce. Momentálne sme presťahovali škôlku do priestorov budovy obecného úradu na nevyhnutný čas. Čakajú nás určité obmedzenia, bude potrebné pochopenie všetkých, ktorých sa to týka. Obmedziť bude treba aj konanie niektorých podujatí v kultúrnom dome, ale veď na škôlku sme dlho čakali, tak verím, že to spolu dokážeme s vzájomnou podporou a porozumením. Od roku 2006 má obec platné stavebné povolenie na budovanie vodovodu II. etapa. Zostáva nám dobudovať vodovod v častiach obce Vlčia dolina, Jamy a Zvončianska cesta. S podporou TAVOS Piešťany budeme tieto úseky tento rok budovať. Čaká nás rekonštrukcia požiarnej zbrojnice. Z projektu na I. etapu máme schválenú dotáciu, druhá etapa ešte nie je vyhodnotená. Uplynulo 23 rokov od uznania plemena Suchovskej žltej husi, šľachtiteľom ktorej je náš spoluobčan Pavel Ilavský. Z histórie vieme, že pri potoku v Starej Hore bolo vždy veľa husí a tak bolo pomenovanie Husacie námestie. Spracovali sme projekt z Obnovy dediny a ten nám schválili. Tak ideme robiť úpravu tohto územia s osadením mobiliáru, výsadbou drevín. Aby bolo dielo dokonalé chceme upraviť aj spevnenie brehu Podhájskeho potoka a prístupovej miestnej komunikácie s odvodnením. Čakáme ešte na podpis zmluvy z fondov, na rokovanie so správcom potoka a prípravu rekonštrukcie cesty. Spojiť prírodnú oddychovú zónu s centrom obce bolo naším snažením už v roku 2014, kedy sme boli úspešní v projekte zhotovenia urba-

nistickej štúdie na územie v súbehu Podhájskeho potoka. Teraz sa naše snaženie samotnej realizácie stáva skutočnosťou. Máme schválený projekt na úpravu územia, ošetrovanie a výsadbu drevín, budovanie mlatového chodníka a pod. Schválená dotácia je 344 tis. €. Harmonogram prác bude upresnený po splnení všetkých administratívnych podmienok. Na zasadnutí OZ sme schválili aj pokračovanie rekonštrukcie chodníka v Hoštákoch a dvoch

autobusových zastávok. Týmto pokračovaním chodníka vytvoríme bezpečnejšie prostredie pre chodcov aj s vybudovaním prechodov. Práce je naozaj veľmi veľa, prosím vás o porozumenie, strpenie obmedzení, ak treba upozornenia na prípadné predchádzanie chýb. Želám vám pekné prežitie letných dní, načerpanie nových síl pri oddychu.

S úctou Daniela Balážová,
starostka obce Suchá nad Parnou.

Farské oznamy

Bohoslužby na júl a august

*rozpis je orientačný, rozhodujúce sú
nedel'né farské oznamy*

Sv. omše v týždni

utorok až piatok v Sucheji o 18.00
streda v Košolnej o 17.00
štvrtok vo Zvončine o 17.00

Sv. omše v nedeľu a vo sviatok

1. júl – 13. nedeľa v cezročnom období
18.00 – Košolná, v sobotu, s platnosťou na nedeľu
7.30 – Suchá; 9.00 – Zvončín
10.30 – Dolina
5. júl – Cyril a Metod, slovanskí vierozvestovia
18.00 – Košolná, v stredu už zo slávnosti
7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Zvončín
8. júl – 14. nedeľa v cezročnom období
18.00 – Zvončín, v sobotu, s platnosťou na nedeľu
7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Košolná
11. júl – Benedikt, opát, patrón Európy
17.00 – Košolná; 18.00 – Suchá
15. júl – 15. nedeľa v cezročnom období
18.00 – Košolná, v sobotu, s platnosťou na nedeľu
7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Zvončín
22. júl – 16. nedeľa v cezročnom období
18.00 – Zvončín, v sobotu, s platnosťou

na nedeľu

7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Košolná

25. júl – Jakub, apoštol

17.00 – Košolná; 18.00 – Suchá

29. júl – 17. nedeľa v cezročnom období

18.00 – Košolná, v sobotu, s platnosťou na nedeľu

7.30 a 9.00 – Suchá; 10.30 – hodová sv. omša Zvončín (sv. Anna)

5. august – 18. nedeľa v cezročnom období

18.00 – Zvončín, v sobotu, s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Košolná

6. august – Premenenie Pána

18.00 – Suchá

12. august – 19. nedeľa v cezročnom období

18.00 – Košolná, v sobotu, s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Zvončín

15. august – Nanebovzatie Panny Márie

18.00 – Zvončín, v utorok s platnosťou na prikázaný sviatok

17.00 – Košolná; 18.00 – Suchá

19. august – 20. nedeľa v cezročnom období

18.00 – Zvončín, v sobotu, s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Košolná

24. august – Bartolomej, apoštol

18.00 – Suchá

26. august – 21. nedeľa v cezročnom období

18.00 – Košolná, v sobotu, s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Zvončín

adorácia

V Suchej vo štvrtok po sv. omši do 19.00, na prvý piatok v mesiaci hodinu pred sv. omšou

litánie

V Suchej v nedeľu popoludní o 15.00, prvú nedeľu v mesiaci po farskej sv. omši.

dovolenka:

Počas mojej neprítomnosti budú len nedeľné sv. omše, cez týždeň v Suchej príležitostne alebo keď bude sviatok.

Jún v našej farnosti

krsty:

* 28.8.2017 Brianna Melknerová, Suchá

* 27.4.2018 Katarína Šimončíková, Šúrovce

* 24.10.2017 Terézia Hrčková, Šúrovce

* 2.4.2018 Agáta Adamcová, Zvončín

* 27.4.2017 Stela Šimončíková, Suchá

sobaše:

16.6. Igor Janeba a Lucia Letovancová

18.6. Jozef Jung a Dana Liptáková

22.6. Andrej Opálek a Marianna Balážová

pohreby:

+ 19.6. František Belica, Košolná, 73 r.

+ 20.6. Imriška Debrecká, Zvončín, 83 r.

prvé sv. prijímanie (3.6.2018):

zo Suchej: Juraj Čambál, Zuzana Dvoráková, Adam Fridrich, Damián Gálus, Andrej Gažovič, Karin Chmurová, Barbora Kollárová, Lukáš Kovačič, Alexandra Krajčovičová, Vanesa Kristová, Viktória Kvasničková, Martin Lajda, Dominka Minarovičová, Jakub Mišo, Vanesa Oborilová, Simona Rábarová, Soňa Stanová, Sofia Supeková, Darina Šestáková, Nela Vizinová, Adrian Záhradník; **z Košolnej:** Terézia Trníková, Timotej

Vanák; **zo Zvončína:** Viktória Balážová, Samuel Jordan, Matej Kosnáč; **z Dlhej:** Michaela Kačová; **z Trnavy:** Samuel Gažo.

Júl 2017 cezročné obdobie

Ne 1 13. nedeľa v cezročnom období

Po 2 Návšteva Panny Márie

Ut 3 Tomáš, apoštol

St 4 Alžbeta Portugalská

Št 5 Cyril a Metod, slovanskí vierozv.

Pi 6 Mária Goretti, panna a mučenica

So 7 Anton Mária Zaccaria, kňaz

Ne 8 14. nedeľa v cezročnom období

Po 9 Lujza

Ut 10 Anatólia, panna a mučenica

Št 11 Benedikt, opát, patrón Európy

Št 12 Jan Gaulbert, rehoľník

Pi 13 Henrich II.

So 14 Kamil z Lellis, kňaz

Ne 15 15. nedeľa v cezročnom období

Po 16 Panna Mária Karmelská

Ut 17 Andrej Svorad a Benedikt, pustovníci

St 18 bl. Pavol Peter Gojdič, biskup a mučeník

Št 19 Zlatica

Pi 20 Apolinár, biskup a mučeník

So 21 Vavrinec z Brindisi, kňaz, učiteľ Cirkvi

Ne 22 16. nedeľa v cezročnom období

Po 23 Brigita, rehoľníčka, spolupatrónka Európy

Ut 24 Kristína, panna a mučenica

Št 25 Jakub, apoštol

Št 26 Joachim a Anna

Pi 27 Gorazd a spoločníci

So 28 Viktor, pápež

Ne 29 17. nedeľa v cezročnom období

Po 30 bl. Zdenka Šelingová, mučenica

Ut 31 Ignác z Loyoly, kňaz

August 2018
cezročné obdobie

St 1 Alfonz Mária de Liguori, učiteľ Cirkvi

Št 2 Euzébius Vercellský, biskup

Pi 3 Lýdia

So 4 Ján Mária Vianney, kňaz

Ne 5 18. nedeľa v cezročnom období

Po 6 Premenenie Pána

Ut 7 Kajetán, kňaz

Št 8 Dominik, kňaz

Št 9 Terézia Benedikta z Kríža, panna a mučenica

Pi 10 Vavrinec, diakon, mučeník

So 11 Klára, panna

Ne 12 19. nedeľa v cezročnom období

Po 13 Poncián, pápež a Hypolit, kňaz, mučeníci

Ut 14 Maximilián Mária Kolbe, kňaz, muč.

St 15 Nanebovzatie Panny Márie

Št 16 Štefan Uhorský

Pi 17 Hyacint, kňaz

So 18 Helena

Ne 19 20. nedeľa v cezročnom období

Po 20 Samuel, prorok

Ut 21 Pius X., pápež

Št 22 Panna Mária Kráľovná

Št 23 Ružena Limská

Pi 24 Bartolomej, apoštol

So 25 Ľudovít, kráľ

Ne 26 21. nedeľa v cezročnom období

Po 27 Monika

Ut 28 Augustín, biskup, učiteľ Cirkvi

Št 29 Mučenícka smrť Jána Krstiteľa

Št 30 Erik, kráľ

Pi 31 Rajmund Nonnatus, rehoľník

Maj len jediný cieľ, totiž lepšie spoznávať ukrižovaného Krista, jeho život a smrť, a najmä, aby si robil to, čo od teba žiada.

Lorenzo Scupoli

Výročia, pripravované akcie

01.07. – hody v Doline, Návšteva P. Márie

06.07. – 40. výročie ohlásenia vzniku samostatnej Slovenskej cirkevnej provincie (1978)

29.07. – hody vo Zvončine (sv. Anna)

31.07. – výročie smrti bl. Zdenky Schellingovej (1955)

02.08. – Porciunkula

30.08. – výročie posviacky katedrálneho chrámu sv. Jána Krstiteľa v TT

**Úmysly Apoštolátu modlitby
na júl 2018**

- **Evanjelizačný:** Aby kňazi, ktorí s námahou a v samote pastoračne pôsobia, pocítovali neustálu pomoc a podporu Pána a spoločenstva.
- **Úmysel KBS:** Nech sa oslavy dedičstva otcov našej viery, sv. Cyrila a Metoda, prejavia v živote národa.

**Úmysly Apoštolátu modlitby
na august 2018**

- **Všeobecný:** Aby závažné ekonomické a politické rozhodnutia slúžili na ochranu rodiny ako pokladu ľudského spoločenstva.
- **Úmysel KBS:** Nech je prázdninový a dovolenkový oddych spojený aj s obnovou ducha v našom národe.

Farský mesačník DUCHOVNÉ OZVENY

Vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Suchá nad Parnou, č. 431, PSČ 919 01. Tel.: 033 / 55 80 144.

šéfredaktor: Peter Škultéty, farár
grafický editor: Daniela Zsigraiová
náklad: 400 výtlačkov

S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 3.8.1998, č. 2663/98
Registrácia MK SR, č. 1/2001
ISSN 1337-5849

Cena: dobrovoľný príspevok